

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Сэлэнгэ аймгийн Мандал сумын ерөнхий боловсролын 3 дугаар сургуулийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Аудитын код: СЭА-2022/129-НА-СТА-ТШЗ

<p>Цахим хуудас: www.selenge@audit.gov.mn Сүхбаатар сум 2022 он</p>	<p>ТАГ-ын дарга, тэргүүлэх аудитор: Ч.Энхтуяа Утас: 70363040 Цахим хаяг: enkhtuyach@audit.gov.mn Аудитын менежер: Б.Батмөнх Утас: 70363036 Цахим хаяг: batmunkhb@audit.gov.mn Аудитыг гүйцэтгэсэн: “Эн Ай Ти Эс баланс Аудит” ХХК Утас: 77270808 Цахим хаяг: nitsbalance@gmail.com</p>
---	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

Товчилсон үгийн жагсаалт.....	2
1. Аудитын санал дүгнэлт	3
2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл	4-10
3. Аудитын тайлан.....	11
3.1 Ерөнхий зүйл	11
3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт	11-12
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал.....	13
3.4 Материаллаг байдал.....	13
3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга	13-14
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв	15
3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт.....	15
3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл.....	15
3.6.3 Нэмэлт төсөв.....	15-16
3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг.....	16
3.8 Аудитын гол асуудал.....	16
3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	16
3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт.....	16
3.9.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд.....	17
3.10 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт.....	18
3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	18
4. Аудитын илрүүлэлт.....	16-17
4.1 Залруулсан алдаа.....	18
4.2 Зөвлөмж.....	19
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл	20

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт
ХХК	Хязгаарлагдмал Хувьцаат Компани
МУЗГ	Монгол Улсын Засгийн газар
БШУЯ	Боловсрол Шинжлэх Ухааны яам
НББОУС	Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт

МАНДАЛ СУМЫН 3 ДУГААР СУРГУУЛИЙН
ЗАХИРАЛ С.ТУЛГА ТАНАА

СЭЛЭНГЭ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

213200 Сэлэнгэ аймаг, Сүхбаатар сум
Цагаан Эрэг II баг
Утас: 7036-3040, Факс: (976)-7036-3040
E-mail: Selenge@audit.gov.mn

2022.02.25 № 10А-2022/129-НА-СТА-ТШЗ
танай _____-ны № _____-т

АУДИТЫН САНАЛ ДҮГНЭЛТ

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Сэлэнгэ аймгийн Мандал сумын 3 дугаар сургуулийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Сэлэнгэ аймгийн Мандал сумын 3 дугаар сургуулийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл материаллаг алдаагүй, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж, толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

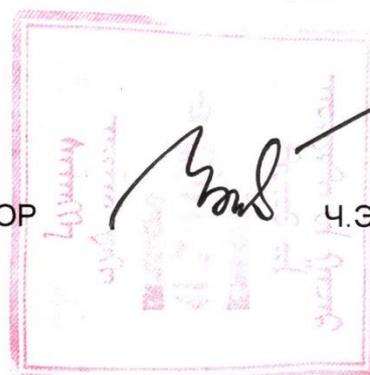
Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх

үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ч.ЭНХТУЯА

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Тайлант хугацаа: 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

Данс	Балансын зүйл	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
I	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	113,575,018.78	95,376,533.87
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ		
33	АВЛАГА		24,000.00
331	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага		24,000.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	113,575,018.78	95,352,533.87
351	Түүхий эд материал	47,962,087.67	36,458,352.02
3511	Тусгай зориулалттай материал	47,962,087.67	36,458,352.02
354	Хангамжийн материал	65,612,931.11	58,894,181.85
3541	Бичиг хэргийн материал	6,290,900.00	
3542	Аж ахуйн материал		1,436,300.00
3545	Барилгын засварын материал	746,000.00	
3546	Хүнсний материал		3,121,450.00
3547	Бусад хангамжийн материал	58,576,031.11	54,336,431.85
II	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,279,315,223.57	1,304,684,031.54
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,279,315,223.57	1,304,684,031.54
392	Биет хөрөнгө	954,208,973.47	979,915,281.44
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	818,690,789.54	818,690,789.54
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-63,268,065.49	-94,297,939.09
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	339,442,436.64	165,551,973.84
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-299,778,518.52	-73,806,158.67
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	107,709,512.83	96,173,759.03
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-71,743,523.58	-40,230,586.67
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	56,679,865.32	56,679,865.32
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-11,011,412.49	-15,244,268.01
39217	Ном	77,487,889.22	66,397,846.15
393	Биет бус хөрөнгө	325,106,250.10	324,768,750.10
39301	Програм хангамж	1,925,000.00	1,925,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-818,749.90	-1,156,249.90
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	324,000,000.00	324,000,000.00
III	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	1,392,890,242.35	1,400,060,565.41
IV	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР		24,000.00
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР		24,000.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг		24,000.00
V	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	1,392,890,242.35	1,400,036,565.41
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1,392,890,242.35	1,400,036,565.41
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /ЗГсан/ ОН сан	869,619,679.63	869,619,679.63
51101	Өмч: - төрийн	869,619,679.63	869,619,679.63
512	Хуримтлагдсан үр дүн	-177,176,185.89	-167,523,779.44
5121	Өмнөх үеийн үр дүн	-177,176,185.89	-175,844,979.28
5122	Тайлант үеийн үр дүн		8,321,199.84
513	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	700,446,748.61	697,940,665.22

VI	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	1,392,890,242.35	1,400,060,565.41
-----------	--	-------------------------	-------------------------

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/ төгрөгөөр /

Данс	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,621,634,811.63	1,616,674,959.71
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	51,392,590.33	82,337,131.10
120	Нийтлэг татварын бус орлого	51,392,590.33	82,337,131.10
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого		
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	32,213,930.16	66,882,534.18
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	19,178,660.17	15,454,596.92
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,570,242,221.30	1,534,337,828.61
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,511,325,100.00	1,457,317,200.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,511,325,100.00	1,457,317,200.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	7,287,900.00	19,807,538.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		12,276,638.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	7,287,900.00	7,530,900.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	51,629,221.30	57,213,090.61
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	51,629,221.30	57,213,090.61
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих		
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,632,545,103.94	1,591,524,789.69
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,632,545,103.94	1,591,524,789.69
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,520,797,480.74	1,517,650,411.42
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,197,858,252.27	1,148,426,699.36
210101	Үндсэн цалин	787,733,093.89	711,969,381.31
210102	Нэмэгдэл	321,777,453.38	372,440,399.73
210104	Урамшуулал	88,347,705.00	64,016,918.32
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	153,260,809.61	151,570,392.99
210201	Тэтгэврийн даатгал	104,646,296.08	105,936,926.34
210202	Тэтгэмжийн даатгал	12,113,541.25	11,983,973.29
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	9,943,086.87	9,249,834.65
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,414,357.05	2,220,268.13
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	24,143,528.36	22,179,390.58
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	47,960,521.30	51,343,490.61
210301	Гэрэл, цахилгаан	4,890,421.80	5,200,127.66
210302	Түлш, халаалт	39,883,713.00	43,864,324.95
210303	Цэвэр, бохир ус	3,186,386.50	2,279,038.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	12,106,539.92	63,387,324.52
210401	Бичиг хэрэг	1,606,500.00	8,417,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	1,800,000.00	3,206,285.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,265,039.92	2,654,849.60
210404	Ном, хэвлэл		7,530,900.00

210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,800,000.00	887,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	5,635,000.00	40,691,289.92
2105	Нормативт зардал	2,470,100.00	2,830,200.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	494,000.00	625,300.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,976,100.00	2,204,900.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	13,280,700.00	19,917,400.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл		4,000,000.00
210604	Урсгал засвар	13,280,700.00	15,917,400.00
2107	Томилолт, зочны зардал	878,190.00	814,187.00
210702	Дотоод албан томилолт	878,190.00	814,187.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	5,970,800.00	5,328,800.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	5,250,800.00	3,989,600.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	720,000.00	1,339,200.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	87,011,567.64	74,031,916.94
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	5,459,585.00	13,064,160.91
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	81,551,982.64	60,967,756.03
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	111,747,623.20	73,874,378.27
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	34,129,500.00	49,416,190.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	32,629,500.00	48,416,190.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,500,000.00	1,000,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	7,287,900.00	
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	7,287,900.00	
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	70,330,223.20	24,458,188.27
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	70,330,223.20	24,458,188.27
	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ		
	Дотоод эх үүсвэрээр		
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	-10,910,292.31	25,150,170.02
145	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН		
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН		16,828,970.18
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз		16,828,970.18
IV	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)		-16,828,970.18
V	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	-10,910,292.31	8,321,199.84

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/ төгрөгөөр /

Д/Д	Үзүүлэлт	Засгийн газрын сан	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан үр дүн	ЗГ-н хувь оролцооны дүн
1	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	869,619,679.63	700,446,748.61	-166,265,893.58	1,403,800,534.66
2	Тайлант үеийн үр дүн			-10,910,292.31	-10,910,292.31

3	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	869,619,679.63	700,446,748.61	-177,176,185.89	1,392,890,242.35
4	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт			1,331,206.61	1,331,206.61
5	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт		-2,506,083.39		-2,506,083.39
6	Тайлант үеийн үр дүн			8,321,199.84	8,321,199.84
17	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	869,619,679.63	697,940,665.22	-167,523,779.44	1,400,036,565.41

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Тайлант хугацаа: 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/ төгрөгөөр /

Данс	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	1,570,242,221.30	1,534,337,828.61
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО		
120	Нийтлэг татварын бус орлого		
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого		
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,570,242,221.30	1,534,337,828.61
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,511,325,100.00	1,457,317,200.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,511,325,100.00	1,457,317,200.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	7,287,900.00	19,807,538.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		12,276,638.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	7,287,900.00	7,530,900.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	51,629,221.30	57,213,090.61
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	51,629,221.30	57,213,090.61
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих		
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	1,561,672,221.30	1,498,054,828.61
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,561,672,221.30	1,498,054,828.61
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,451,240,998.10	1,421,059,000.34
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,197,858,252.27	1,149,601,576.14
210101	Үндсэн цалин	787,733,093.89	713,144,258.09
210102	Нэмэгдэл	321,777,453.38	372,440,399.73
210104	Урамшуулал	88,347,705.00	64,016,918.32
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	153,260,809.61	151,570,392.99
210201	Тэтгэврийн даатгал	104,646,296.08	105,936,926.34
210202	Тэтгэмжийн даатгал	12,113,541.25	11,983,973.29
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	9,943,086.87	9,249,834.65
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,414,357.05	2,220,268.13

210205	Эрүүл мэндийн даатгал	24,143,528.36	22,179,390.58
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	47,960,521.30	51,343,490.61
210301	Гэрэл, цахилгаан	4,890,421.80	5,200,127.66
210302	Түлш, халаалт	39,883,713.00	43,864,324.95
210303	Цэвэр, бохир ус	3,186,386.50	2,279,038.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	12,606,539.92	26,975,754.60
210401	Бичиг хэрэг	1,606,500.00	2,126,100.00
210402	Тээвэр, шатахуун	1,800,000.00	3,206,285.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,265,039.92	2,654,849.60
210404	Ном, хэвлэл	500,000.00	11,165,600.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,800,000.00	887,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	5,635,000.00	6,935,920.00
2105	Нормативт зардал	2,470,100.00	2,799,800.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	494,000.00	559,900.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,976,100.00	2,239,900.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	21,480,700.00	20,474,400.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	8,200,000.00	5,303,000.00
210604	Урсгал засвар	13,280,700.00	15,171,400.00
2107	Томилолт, зочны зардал	878,190.00	814,187.00
210702	Дотоод албан томилолт	878,190.00	814,187.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	7,220,800.00	8,038,800.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	5,250,800.00	6,699,600.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	720,000.00	1,339,200.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,250,000.00	
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	7,505,085.00	9,440,599.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	7,505,085.00	9,440,599.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	110,431,223.20	76,995,828.27
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	32,813,100.00	52,537,640.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	31,313,100.00	51,537,640.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,500,000.00	1,000,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	7,287,900.00	
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	7,287,900.00	
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	70,330,223.20	24,458,188.27
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	70,330,223.20	24,458,188.27
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	8,570,000.00	36,283,000.00
	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
IV	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (4)		
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	22,450,000.00	36,283,000.00
22	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авах	22,450,000.00	36,283,000.00
	Дотоод эх үүсвэрээр	22,450,000.00	36,283,000.00

222001	Тоног төхөөрөмж	10,805,000.00	21,283,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	11,645,000.00	15,000,000.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	-22,450,000.00	-36,283,000.00
145	Бусад эх үүсвэр		
25	Санхүүгийн үйл ажиллагааны зардал		
VII	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	-13,880,000.00	

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/ төгрөгөөр /

Д/Д	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү дүн	Хувь
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,569,850,500.00	1,490,072,102.34	79,778,397.66	94.92
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,569,850,500.00	1,459,879,102.34	109,971,397.66	92.99
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,511,793,500.00	1,407,341,462.34	104,452,037.66	93.09
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,161,940,700.00	1,149,035,676.14	12,905,023.86	98.89
210101	Үндсэн цалин	759,109,200.00	712,578,358.09	46,530,841.91	93.87
210102	Нэмэгдэл	339,084,800.00	372,440,399.73	-	109.8
210104	Урамшуулал	63,746,700.00	64,016,918.32	-270,218.32	100.4
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	153,957,200.00	151,499,654.99	2,457,545.01	98.4
210201	Тэтгэврийн даатгал	107,219,600.00	105,866,188.34	1,353,411.66	98.74
210202	Тэтгэмжийн даатгал	11,684,400.00	11,983,973.29	-299,573.29	102.6
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	9,347,500.00	9,249,834.65	97,665.35	98.96
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,336,900.00	2,220,268.13	116,631.87	95.01
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	23,368,800.00	22,179,390.58	1,189,409.42	94.91
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	106,663,700.00	51,343,490.61	55,320,209.39	48.14
210301	Гэрэл, цахилгаан	4,761,000.00	5,200,127.66	-439,127.66	109.2
210302	Түлш, халаалт	91,197,400.00	43,864,324.95	47,333,075.05	48.1
210303	Цэвэр, бохир ус	10,705,300.00	2,279,038.00	8,426,262.00	21.29
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	18,444,400.00	18,404,854.60	39,545.40	99.79
210401	Бичиг хэрэг	1,253,100.00	1,253,100.00		100
210402	Тээвэр, шатахуун	3,209,000.00	3,206,285.00	2,715.00	99.92
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,684,600.00	2,654,849.60	1,029,750.40	72.05
210404	Ном, хэвлэл	3,634,700.00	3,634,700.00		100

210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	615,800.00	720,000.00	-104,200.00	116.9
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	6,047,200.00	6,935,920.00	-888,720.00	114.7
2105	Нормативт зардал	2,799,800.00	2,799,800.00		100
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	559,900.00	559,900.00		100
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,239,900.00	2,239,900.00		100
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	54,171,400.00	20,474,400.00	33,697,000.00	37.8
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	24,000,000.00	5,303,000.00	18,697,000.00	22.1
210602	Тавилга	15,000,000.00		15,000,000.00	
210604	Урсгал засвар	15,171,400.00	15,171,400.00		100
2107	Томилолт, зочны зардал	846,900.00	814,187.00	32,713.00	96.14
210702	Дотоод албан томилолт	846,900.00	814,187.00	32,713.00	96.14
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	3,528,800.00	3,528,800.00		100
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	2,189,600.00	2,189,600.00		100
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,339,200.00	1,339,200.00		100
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	9,440,600.00	9,440,599.00	1	100
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	9,440,600.00	9,440,599.00	1	100
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	58,057,000.00	52,537,640.00	5,519,360.00	90.49
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	58,057,000.00	52,537,640.00	5,519,360.00	90.49
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	57,057,000.00	51,537,640.00	5,519,360.00	90.33
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,000,000.00	1,000,000.00		100
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ		30,193,000.00	-	
	Дотоод эх үүсвэрээр		30,193,000.00	-	
				30,193,000.00	
222001	Тоног төхөөрөмж		15,193,000.00	-	
				15,193,000.00	
223001	Бусад хөрөнгө		15,000,000.00	-	
				15,000,000.00	
1	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,569,850,500.00	1,490,072,102.34	79,778,397.66	94.92
131	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,457,317,200.00	1,432,859,011.73	24,458,188.27	98.32
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,457,317,200.00	1,457,317,200.00		100
132	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	112,533,300.00	57,213,090.61	55,320,209.39	50.84
132001	Орон нутгийн төсвөөс	112,533,300.00	57,213,090.61	55,320,209.39	50.84

	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл				
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		0.00		
2	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1	1		
5	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	91	91		
6	Удирдах ажилтан	1	1		100
7	Гүйцэтгэх ажилтан	71	71		100
8	Үйлчлэх ажилтан	19	19		100
10	СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО (ЖИЛИЙН ДУНДЖААР)	1,735.00	1,735.00		100

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/ төгрөгөөр /

Д/Д	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН		19,807,538.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ		13,717,538.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ		13,717,538.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил		565,900.00
210101	Үндсэн цалин		565,900.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл		70,738.00
210201	Тэтгэврийн даатгал		70,738.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал		8,570,900.00
210401	Бичиг хэрэг		873,000.00
210404	Ном, хэвлэл		7,530,900.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал		167,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж		4,510,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж		4,510,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ		6,090,000.00
	Дотоод эх үүсвэрээр		6,090,000.00
222001	Тоног төхөөрөмж		6,090,000.00
1	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР		19,807,538.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		12,276,638.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		7,530,900.00
	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)		
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		

3. Аудитын тайлан

3.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу Сэлэнгэ аймгийн Мандал сумын ерөнхий боловсролын 3 дугаар сургуулийн *Мандал сумын ерөнхий 3 дугаар боловсролын сургууль гэх* 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгагдагч байгууллагад цахим системтэй холбоотой өгсөн зөвлөмжийг тусгасан болно.

Аудитыг Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газартай байгуулсан гэрээний дагуу “Эн Ай Ти Эс баланс Аудит” ХХК-ийн аудитын менежер И.Туяа гүйцэтгэж, хяналтыг тус компанийн захирал Ш.Ичинхорлоо, Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитын менежер Б.Батмөнх, газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Ч.Энхтуяа нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Мандал сумын ерөнхий боловсролын 3 дугаар сургуулийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг “Эн Ай Ти Эс баланс Аудит” ХХК-д 2022 оны 01 дүгээр сарын 24-ний өдрийн 02 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Мандал сумын ерөнхий боловсролын 3 дугаар сургууль нь дараах зорилгуудыг дэвшүүлжээ. Үүнд:

- Сурагчдыг эх хэлээрээ зөв ярьж, бодол санаагаа ойлгомжтой илэрхийлэх, унших, бичиж сургах;
- Тоо бодох, түүнийг амьдрал ахуйдаа хэрэглэж сурах;
- Хүрээлэн байгаа орчны үзэгдэл, юмсын талаар зохих шатны мэдлэг эзэмшүүлэх;
- Гоо зүй, хүмүүнлэг, үндэсний дэвшилт, ёс заншил, соёлын өв уламжлал, эрүүл ахуйн зохих шатны мэдлэг, чадвар эзэмшүүлэх;

- Өөрийн болон бусдын хөдөлмөрийг хүндэтгэх, үнэнч шударга, хамтач байдлыг эрхэмлэх үзэл төлөвшүүлэх;
- Бие дааж сурах барил эзэмшүүлэх.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрдөх хууль, тогтоомж, бодлого чиглэлд дараах өөрчлөлт орсон байна. Үүнд:

- ЗГ-ын 2021 оны 43 дугаар тогтоолоор баталсан “Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах арга хэмжээний тухай”;
- ЗГ-ын 2021 оны 124 дүгээр тогтоолоор баталсан “Босго үнэ шинэчлэн батлах тухай”;
- Сангийн сайдын 2021 оны 190 дугаар тушаалаар баталсан “Зардлын эдийн засгийн ангилал ашиглах заавар”;
- Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1-д: “Нягтлан бодогч нь мэргэжлийн үйл ажиллагаандаа Монгол Улсын хууль тогтоомжийг мөрдөж ажиллана”; /2020 оны 01 дүгээр сарын 17-ны өдрийн хуулиар нэмсэн/
- ЗГ-ын 2020 оны 12 дугаар сарын 13-ны өдрийн 211 дүгээр тогтоолоор баталсан “Ковид 19” цар тахлын үед айл өрх, аж ахуйн нэгж, байгууллагад дэмжлэг үзүүлэх зарим арга хэмжээний тухай”;
- ЗГ-ын 2020 оны 12 дугаар сарын 16-ны өдрийн 267 дугаар тушаалаар баталсан “Цахилгаан, дулааны уурын хангамж, хэрэглээг зохицуулах тухай”.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэлийн үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй гэж үнэлж байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

Тайлант онд тус сургуулийн санхүүгийн үйл ажиллагаанд хяналт шалгалт, дотоод аудит хийгдээгүй байна.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Мандал сумын ерөнхий боловсролын 3 дугаар сургуулийн 2021 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккрузал сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320-ын дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр батлагдсан

төсөвт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл “дунд” гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 1 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2021 оны батлагдсан төсөвт зардал 1,322,081.8 мянган төгрөгийн 1 хувиар буюу 26,441.6 мянган төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 75 хувиар буюу 19,831.2 мянган төгрөгөөр тогтоосон.

3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

Мандал сумын ерөнхий боловсролын 3 дугаар сургуулийн 2021 оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 16.1 хувиар буюу 25,368.8 мянган төгрөгөөр өссөн ба өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан бараа материал, авлага, өглөгө, үндсэн хөрөнгө данс байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	0.0	0.0	0.0
Авлага	0.0	24.0	24.0
Бараа материал	113,575.0	95,352.5	-18,222.5
Үндсэн хөрөнгө	1,279,315.2	1,304,684.0	25,368.8
Нийт хөрөнгө	1,392,890.2	1,400,060.5	7,170.3
Богино хугацаат өр төлбөр	0.0	24.00	24.00
Засгийн газрын оролцоо /Эздийн өмч/	1,392,890.2	1,400,036.5	7,146.3
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	1,392,890.2	1,400,060.5	7,170.3

/мянган төгрөг/

Тайлант жилийн эцэст 24.0 мянган төгрөгийн авлагатай тайлагнагдсан байна.

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 95,352.5 мянган төгрөг болж, 18,222.5 мянган төгрөгөөр буурсан нь тайлант хугацаанд төсвийн хөрөнгөөр 105,183.3 мянган төгрөгийн бараа материал худалдан авч, үнэ төлбөргүйгээр 15,454.6 мянган төгрөгийн бараа материал бэлтгэж, үйл ажиллагаандаа 138,860.4 мянган төгрөгийн материалыг зарцуулснаас шалтгаалсан байна.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 1,304,684.0 мянган төгрөг болж 7,170.3 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн нь тайлант хугацаанд төсвийн хөрөнгөөр 36,823.0 төгрөгийн хөрөнгө бэлтгэж, хандиваар 10,270.6 мянган төгрөгийн машин тоног төхөөрөмж, тавилга эд хогшил хүлээн авсан, сумын ИТХ-ын 2021 оны 139 дүгээр тогтоолоор 299,681.8 мянган төгрөгийн хөрөнгийг акталснаас шалтгаалсан байна.

Өр төлбөр тайлант хугацаанд 1,509,903.6 мянган төгрөгөөр нэмэгдэж, 1,509,879.6 мянган төгрөгөөр хасагдаж оны эцэст 24.0 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй тайлагнагдсан байна.

Засгийн газрын оролцоо дансны үлдэгдэл 1,400,036.5 мянган төгрөг болж, 7,146.3 мянган төгрөгөөр өссөн тайлант үеийн үр дүнтэй холбоотой байна.

Санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн орлого 1,616,674.9 мянган төгрөг болж 4,959.9 мянган төгрөгөөр буурсан нь тусламж санхүүжилтийн орлого буурсан нь голлон нөлөөлсөн байна.

Санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардал 1,591,524.8 мянган төгрөг болж 41,020.3 мянган төгрөгөөр буурсан нь урсгал зардал буурснаас шалтгаалсан байна.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2021 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэр, нийт зарлагыг 1,342,177.2 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсөв захирагчийн хүргүүлсэн төсвийн төслөөс 227,673.3 мянган төгрөгөөр өсгөж **1,569,850.5** мянган төгрөгөөр баталсан байна.

3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсөв захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрийн 4 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 1,569,850.5 мянган төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 1,457,317.2 мянган төгрөгийг тусгай зориулалтын шилжүүлгээс, 112,533.3 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр тусгай зориулалтын шилжүүлгээс 1,457,317.2 мянган төгрөг, орон нутгийн төсвөөс 57,213.1 мянган төгрөг, нийт 1,514,530.3 мянган төгрөгийн орлого бүрдүүлж, урсгал үйл ажиллагаанд 1,490,072.1 мянган төгрөг зарцуулж, улсын төсөвт 24,458.2 мянган төгрөгийг буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл **1,490,072.1** мянган төгрөг буюу 94.9 хувьтай тайлагнагдсан байгаа нь цалин, НДШ-ийн зардал 15,362.5 мянган төгрөгөөр, байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардлыг 55,320.2 мянган төгрөгөөр, хангамж бараа материалын зардал 39.5 мянган төгрөгөөр, эд хогшил, урсгал засварын зардал 33,697.0 мянган төгрөгөөр тус тус хэмнэгдсэнтэй холбоотой байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.6.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансанд аймгийн БСГ-аас 167.0 мянган төгрөгийн ариутгалын бодис, 10,600.0 мянган төгрөгийн төслийн санхүүжилт, 873.0 мянган төгрөгийн шалгалтын цаас хор, 7,530.9 мянган төгрөгийн номны түрээс, өрхийн эмнэлгээс 636.6 мянган төгрөгийн ковидын үед ажилласан эмчийн цалин, нийт 19,807.5 мянган төгрөгийн санхүүжилт хийгдсэнээс урсгал зардалд 13,717.5 мянган төгрөг, тоног төхөөрөмж худалдан авахад 6,090.0 мянган төгрөг зарцуулжээ.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

1. БШУ-ны сайд болон Эрүүл мэндийн сайдын 2021 оны 08 дугаар сарын 19-ний өдрийн А/292, А/525 дугаар хамтарсан “Түр журам журам батлах тухай” тушаалын нэгдүгээр хавсралт “*Коронавируст халдварын үед цэцэрлэгийн сургалт, үйл ажиллагааг зохион байгуулахад мөрдөх түр журам*”-ын дагуу сургалтын үйл ажиллагааг танхим болон танхимын бус сургалтад шилжүүлсэн байна.

3.8 Аудитын гол асуудал

Тайлант оны санхүүгийн тайлангийн аудитад үлэмж нөлөө үзүүлэх асуудал гараагүй болно.

3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасан байна.

3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд шилэн дансны цахим хуудсанд оруулбал зохих 149 мэдээллийг хугацаанд бүрэн мэдээлсэн байна.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь Шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн байна гэж дүгнэлээ.

3.9.2 Засгийн газрын 2021 оны 43 дугаар тогтоолын хэрэгжилт

Мандал сумын ерөнхий боловсролын 3 дугаар сургуулийн тайлант оны үйл ажиллагаанд 1,569,850.5 мянган төгрөгийн төсөв батлагдаж, гүйцэтгэлээр

1,490,072.1 мянган төгрөгийг зарцуулан, төсвийн төлөвлөгөөг 5.1 хувиар хэмнэсэн нь ЗГ-ын 2021 оны 43 дугаар тогтоолын 1.1-д: “....*батлагдсан төсөвт зардлын дүнд 10-аас доошгүй хувийн хэмнэлт гаргахаар тооцож, урсгал болон хөрөнгө оруулалтын зардлыг төлөвлөн хуваарилах*” гэж заасныг бүрэн хэрэгжүүлээгүй байна.

3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар 16,675.5 мянган төгрөгийн 5 алдаа, зөрчил илэрснээс 2,411.1 мянган төгрөгийн 1 алдааг залруулж, 4,582.2 мянган төгрөгийн 1 зөрчилд 1 албан шаардлага хүргүүлэн, 9,682.2 мянган төгрөгийн 3 алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй ажиллах 3 зөвлөмж өгөгдсөнийг бүрэн хэрэгжүүлж ажилласан байна.

Хүснэгт-3 Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн зөвлөмжийн хэрэгжилт

/мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Зөрүү		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Залруулга	1	2,411.1	1	2,411.1	-	-	100
Албан шаардлага	1	4,582.2	1	4,582.2	-	-	100
Зөвлөмж	3	9,682.2	3	9,682.2	-	-	100
Нийт дүн		16,675.5		16,675.5	-	-	100

3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

1. Тайлант онд улс орныг хамарсан Ковид-19 цар тахлын улмаас аудитыг цахимаар хийж байгаагаас шалтгаалан байгууллага дээр ажиллаж нарийвчилсан горим сорил хэрэгжүүлэх, хөрөнгийн биет тооллого хийх гэх мэт хөрөнгийн хяналтыг бүрэн хэрэгжүүлэх нөхцөл байдал хязгаарлагдмал байсныг дараагийн тайлант хугацаанд анхаарах нь зүйтэй гэж үзлээ.

4. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 68,308.1 мянган төгрөгийн 4 алдаа зөрчил илэрснээс 52,416.1 мянган төгрөгийн 2 алдааг залруулж, 200.9 мянган төгрөгийн алдаа зөрчилд 1 албан шаардлага, 15,691.1 мянган төгрөгийн алдаа зөрчлийг арилгах 1 зөвлөмж өглөө.

4.1 Залруулсан алдаа

Аудитаар нягтлан бодох бүртгэлийн бичилт, тооцоолол болон тайлагналын алдаатай дараах залруулгыг хийж санхүүгийн тайланд тусгалаа.

- ✚ Нормативт хоолны зардал 48,416.1 мянган төгрөгийг үдийн цайны зардлаар бүртгэж тайлагнасан.
- ✚ Эд хогшил, урсгал засвар зардал 4,000.0 мянган төгрөгийн ажил гүйлгээний эдийн засгийн ангиллыг буруу ангилж бүртгэсэн.

4.2 Албан шаардлага

1. Өмнөх оны санхүүгийн тайланд өр төлбөр үүсгэлгүйгээр НДШ-ийн шимтгэлийн өглөг гэж тайлант оны батлагдсан төсвөөс 200.9 мянган төгрөгийг төлсөн нь Төсвийн тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1 дэх

“Төсвийн жил нь тухайн оны 1 дүгээр сарын 01-ний өдөр эхэлж, тухайн оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр дуусгавар болно”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4 дэх “Нягтлан бодох бүртгэлд дараах зүйлсийг заавал бүртгэнэ”, 14.4.3: “бүх өр төлбөр” гэсэн заалтуудыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Ажил гүйлгээг тухай бүр нь үнэн зөв бүртгэж, тайлагнаж байх албан шаардлага хүргүүлэх.

4.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1 Төлбөрийн баримттай холбоотой асуудал

1.1. Илрүүлэлт: Тайлант онд 15,691.1 мянган төгрөгийн бараа материалын худалдан авалтыг холбогдох үзүүлэлтүүдийг тусгасан төлбөрийн баримтаар баталгаажуулаагүй, цахим системд шивэгдээгүй байна.

1.2 Өгсөн зөвлөмж: Татварын ерөнхий хуулийн 28 дугаар зүйл 28.5-д “Татвар төлөгч борлуулалт хийх тухай бүрд хэрэглэгчийн системээс дахин давтагдашгүй дугаар бүхий төлбөрийн баримтыг хэвлэж өгөх, эсхүл цахимаар илгээх үүрэгтэй” гэж заасныг болон Сангийн сайдын 2017 оны 347 дугаар тушаал 1 дүгээр хавсралтын 6.5 дахь “Төлбөрийн баримт нь бараа, ажил, үйлчилгээний төлбөр, тооцоо хийгдсэнийг нотлох анхан шатны цаасан болон цахим баримт юм. Төлбөрийн баримтад борлуулагч, худалдан авагчийг таних тэмдэг, татвар төлөгчийн дугаар, төлбөр тооцоо хийгдсэн он, сар, өдөр, бараа, ажил, үйлчилгээний нэр, код, тоо хэмжээ, үнэ, татварын дүнг тусгана. Төлбөрийн баримтыг цахим гарын үсэг эсхүл тусгай нууцлалын QR кодоор баталгаажуулах бөгөөд Монгол Улсын Стандарт MNS 6529:2015 “Татварын нэгдсэн системд ашиглах төлбөрийн баримтын ерөнхий шаардлага”-д заасан загварын дагуу бүртгэлийн машинаар хоёр хувь үйлдэнэ” гэсэн заалтуудыг тус тус зөрчсөн бөгөөд санхүүгийн тайлангийн “Нийцсэн бөгөөд зохистой байх” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна. Цаашид төлбөрийн цахим баримтыг үндэслэж ажил гүйлгээг гүйцэтгэж, бүртгэх.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2022 оны 10 дугаар сарын 01 -ний өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Д/д	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа, зөрчлийн		Үүнээс							
				Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	Сэлэнгэ аймгийн Мандал сумын 3 дугаар сургууль	4	68,308.1	2	52,416.1	-	-	1	200.9	1	15,691.1